Sunt Părinții Bisericii inspirați?

Nu ca „conducte” originale ale revelației, ci ca participanți la aceeași experiență

De Nikos I. Nikolaidis

Sursa: Nikos I. Nikolaidis „Subiecte de teologie patristică”, Tesalonic 2009. pp. 65-68.

Părinții Bisericii nu sunt niciodată considerați inspirați de Dumnezeu, în sensul special al termenului. În cazurile speciale de inspirație, unde „sub Duhul Sfânt [Sfinți] oameni au vorbit din partea lui Dumnezeu”, aceștia sunt autorii sacri ai textelor Sfintei Biblii sau, mai precis, în noua dispensație, acești oameni inspirați au transmis adevărurile divine în cadrul Bisericii. Fără îndoială, Apostolii, fie că au transmis revelația divină oral, în persoană, fie „prin scrisori”, au acționat sub inspirația Duhului Sfânt.

„Căci proorocia n-a venit niciodată prin voia omenească, ci oameni [sfinți] care au vorbit de la Dumnezeu, fiind mâini de Duhul Sfânt” 101 .

„Noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul care vine de la Dumnezeu, ca să înțelegem lucrurile pe care ni le-a dat Dumnezeu fără plată . Și nu vorbim cu cuvinte învățate de înțelepciunea omenească, ci cu cuvinte învățate de Duhul [Sfânt], socotind lucruri duhovnicești după cele duhovnicești . ” 102

Prin urmare, Duhul Sfânt, fără a dicta, a asigurat înțelegerea, înregistrarea și transmiterea corectă și semnificativă a revelației divine. Și, în acest caz, rolul Duhului Sfânt, odată cu iluminarea minților scriitorilor sacri, a devenit și revelatorul voinței lui Dumnezeu și al lucrurilor lui Dumnezeu pentru om. Astfel, odată cu inspirația divină, scriitorii sacri au devenit destinatari și învățători pentru prima și singura dată ai curgerii adevărurilor divine.

În părinți, dimpotrivă, nu avem revelația unor noi adevăruri, ca o continuare a revelației divine. Nici nu avem supravegherea Duhului Sfânt pentru a consemna aceste lucruri divine. Dar, spunând că părinții sunt inspirați de Dumnezeu, înțelegem în limbaj și teologie ecleziastică că sunt umpluți cu Duhul Sfânt. Ei au experimentat, în practică, viața și experiența Bisericii și, ca cunoscători ai lucrurilor divine, pot deveni interpreți corecți ai tradiției inspirate deja revelate.

În acest punct, Sfântul Epifanie devine elocvent și intens iluminator , explicând că, deoarece Sfinții devin locașul Duhului Sfânt, din acest motiv Dumnezeu Tatăl îi merită să devină cunoscători ai Fiului său și ai Sfântului său Duh, în măsura în care este omenește posibil. Aceasta declară că cunoașterea lucrării Fiului și a Sfântului Duh conține întreaga iconomie a lui Dumnezeu în lume, despre care Sfinții Părinți pot avea atât adevăratul sens, cât și delimitarea infailibilă 103. În acest cadru, se explică modul în care Părinții se ridică în unanimitate la provocarea eretică și cu o singură voce, fără un acord prealabil, resping erezia și formulează răspunsul ortodox, prezentând, de multe ori, aceleași argumente.

Eclesiasticizarea, ca trăsătură fundamentală și dominantă a vieții părinților, îi face, conform unei variații a percepției Sfântului Ignațiu Purtătorul de Dumnezeu, capabili să devină corzi ale aceleiași chitare, astfel încât să poată reda și ei, ca membri ai enarmoniului, interpretarea adevărurilor Bisericii, fără disonanțe 104. Prin urmare, însuși Duhul Sfânt este cel care lucrează în inimile lor și acesta îi motivează și îi coordonează, astfel încât să interpreteze în conexiune liturgică și în armonie adevărurile divine, pe care Biserica le-a primit și le păstrează.

În special, conform lui Fotie cel Mare, inspirația divină a părinților se observă atunci când există o „cerere”, adică o provocare - un răspuns, ori de câte ori părinții devin, ca răspuns, gura și glasul Bisericii 105. Prin urmare, chiar dacă uneori se observă afirmații nepotrivite în operele anumitor părinți, acest lucru nu neagă inspirația divină a cuvintelor lor, întrucât, tot conform lui Fotie cel Mare, în aceste cazuri, acești părinți nu sunt chemați de situații bisericești urgente să devină interpreți ai cuvântului Bisericii. Explicând acest fenomen, Sfântul Fotie spune:

„Dar dacă erau absenți sau dintr-un motiv necunoscut acum nouă, se îndepărtau de dreptate și nu li se adresa nicio cerere și nimeni nu-i implora să afle adevărul...” 106 .

Caracteristică în acest sens este declarația celui de-al VII-lea Sinod Ecumenic (787):

„Sfântul Sinod a aprobat învățăturile părinților teoftongi, corectându-ne. Din ele ne-am hrănit cu adevărul. Urmându-le, am alungat falsitatea. Fiind învățați de ei, îmbrățișăm venerabila icoană. Părinții predică, noi suntem copii ai ascultării și prețuim în persoana unei mame tradiția Bisericii Catolice... Urmăm vechea instituție a Bisericii Catolice. Păstrăm instituțiile părinților...” 107 .

Note

101. 1 Petru 1:21.

102. 1 Corinteni 2:12-13.

103. Epifanie, Ancorată, 9, PG 43, 32C-33A.

104. Ignațiu Teofarul, Epistola către Efeseni, 4, 1, BEP, vol. 2, p. 265.

105. Fotie, Scrisoarea 24, Mitropolitul Aquileiei, 20, PG 102, 813B.

106. Photios, unde înainte de 813 d.Hr.

107. Mansi, 13.128.